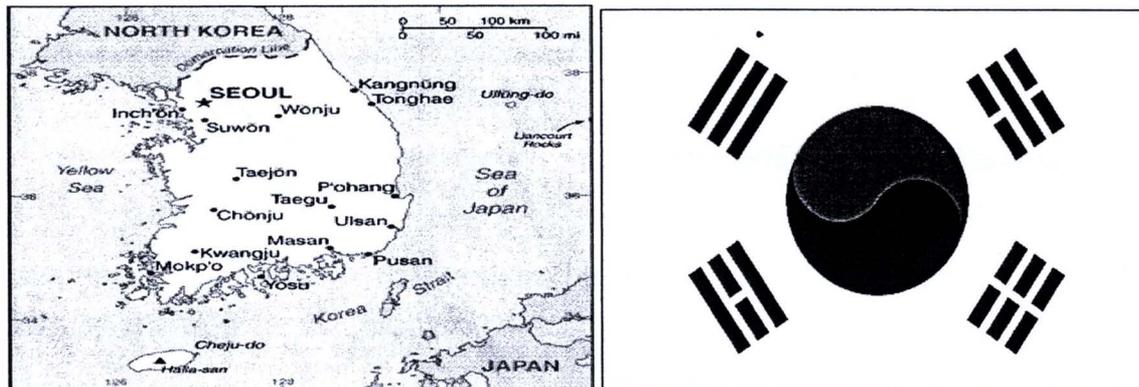

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปของสาธารณรัฐเกาหลี

2.1 ข้อมูลทั่วไปของสาธารณรัฐเกาหลี

2.1.1 ข้อมูลทั่วไป (กองเอเซียตะวันออก 4 กรมเอเซียตะวันออก)

ชื่อทางการตะวันออก	สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea) หรือ เกาหลีใต้ (South Korea)
ที่ตั้ง	ตั้งอยู่ตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี โดยมีเส้นขนานที่ 38 แบ่งกั้นระหว่างสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) ติดกับทะเลญี่ปุ่น
พื้นที่	99,392 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 45 ของพื้นที่คาบสมุทรเกาหลี (1 ใน 5 ของไทย) เป็นพื้นดิน 98,190 ตารางกิโลเมตร พื้นน้ำ 290 ตารางกิโลเมตร ความยาวรอบชายฝั่ง 2,413 กิโลเมตร
อาณาเขต	มีพรมแดนติดกับเกาหลีเหนือ 238 กิโลเมตร
สภาพภูมิประเทศ	พื้นที่เกือบทั้งหมดเป็นทิวเขาและภูเขา มีที่ราบกว้างชายฝั่งตะวันตกและชายฝั่งทางภาคใต้
สภาพภูมิอากาศ	มี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว เดือน มิ.ย.-ส.ค. เป็นช่วงที่ฝนตกชุก อุณหภูมิโดยเฉลี่ย -5 C ในฤดูหนาว และ 33 C ในฤดูร้อน
ทรัพยากรธรรมชาติ	ถ่านหิน ทั้งสแตน กราไฟท์ แร่ Molybdenum ตะกั่ว มีความเป็นไปได้ว่าจะมีพลังงานน้ำ
ภัยธรรมชาติ	พายุไต้ฝุ่นที่ทำให้เกิดลมแรงและน้ำท่วม (ไม่บ่อยนัก) แผ่นดินไหวที่มีความสั่นสะเทือนเพียงเล็กน้อย (ภาคตะวันตกเฉียงใต้)
จำนวนประชากร	49 ล้านคน (ค่าประมาณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551)

อัตราการเติบโตของประชากร	0.371% (ค่าประมาณ พ.ศ. 2551)
สัญชาติ	เกาหลี (Korean (s))
เชื้อชาติ	เกาหลี (ชาวจีนประมาณ 20,000 คน)
ศาสนา	ศาสนาคริสต์ 26.3% (โปรเตสแตนต์ 19.7% โรมันคาทอลิก 6.6%) ศาสนาพุทธ 23.3% ศาสนาอื่นๆ หรือไม่ทราบ 1.3% ไม่นับถือศาสนาใดๆ เลย 49.3%
ภาษา	ภาษาเกาหลี และเริ่มเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย
การศึกษา	การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
อัตราการรู้หนังสือ	ร้อยละ 98
สิทธิการเลือกตั้ง	ประชาชนทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

ที่มา: กองเอเชียตะวันออก 4 กรมเอเชียตะวันออก (www.mfa.go.th)

ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (www.apecthai.org)

2.1.2 การเมืองและการปกครองสาธารณรัฐเกาหลี

รูปแบบการปกครอง	ประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ (Republic)
เมืองหลวง	กรุงโซล (Soul)
เมืองสำคัญ	ปูซาน แดจอน แทกู อินชอน และกวางจู
การแบ่งการปกครอง	8 จังหวัด (Provinces) 1 จังหวัดปกครองตนเองพิเศษ (Special autonomous province) 6 มหานคร (Metropolitan Cities) และ 1 นครพิเศษ (Special City)
	8 จังหวัด คือ 1. คยองกี (Gyeonggi) 2. คังวอน (Gangwon) 3. คยองซาบุก (Gyeongsangbuk) 4. คยองชานัม (Gyeongsangnam) 5. ซอลลานัม (Jeollanam) 6. ซอลลาบุก (Jeollabuk) 7. ชุงชองบุก (Chungcheongbuk) 8. ชุงชองนัม (Chungcheongnam)
	1 จังหวัดปกครองตนเองพิเศษ คือ เซจู (Jeju)

6 มหานคร คือ 1. ปูซาน/พูซาน (Busan) 2. แทกู (Daegu) 3. อินชอน (Incheon) 4. กวางจู/ควางจู (Gwangju) 5. แทจอน (Daejeon) 6. อุลซาน (Ulsan)

1 นครพิเศษ คือ โซล/ซอลอูล (Seoul)

วันที่ได้รับเอกราช

15 สิงหาคม 1945 (จากญี่ปุ่น)

รัฐธรรมนูญ

ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2591 - มีการแก้ไขและบัญญัติใหม่ 9 ครั้ง
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 1987

ระบบกฎหมาย

ผสมผสานระหว่างระบบประมวลกฎหมายจากยุโรป (Continental European Civil Law System) กฎหมายอังกฤษและอเมริกันเบื้องต้น (Anglo-American Law) และแนวคิดดั้งเดิมจากประเทศจีน

พรรคการเมือง

- Creative Korea Party (CKP)
- Democratic Labor Party (DLP)
- Grand National Party (GNP)
- Liberty Forward Party (LFP)
- United Democratic Party (UDP)

ประธานาธิบดี

นายลี มยอง บัก (Lee Myung Bak) เป็นประธานาธิบดีจากการเลือกตั้งในวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และสาบานตนเข้ารับตำแหน่งในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

นายกรัฐมนตรี

นายฮัน ซุง ชู ได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา

รูปแบบรัฐสภา

รูปแบบสภาเดียว ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 299 คน โดยสมาชิกจำนวน 2 ใน 3 มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ที่เหลือมาจากการแต่งตั้งโดยจัดสรรตามสัดส่วนของพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาแห่งชาติอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี.

สมาชิกประชาคม

เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติเมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2543 ปัจจุบันเลขาธิการองค์การสหประชาชาติเป็นชาวเกาหลีใต้ คือ นายบัน คี มุน โดยเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2550 เป็นสมาชิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปก)

ที่มา: กองเอเชียตะวันออก 4 กรมเอเชียตะวันออก (www.mfa.go.th)

ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (www.apecthai.org)

2.1.3 อาหารประจำชาติของชาวเกาหลี

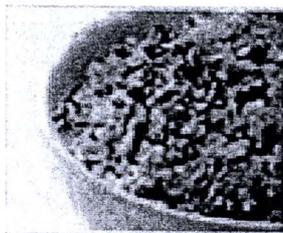
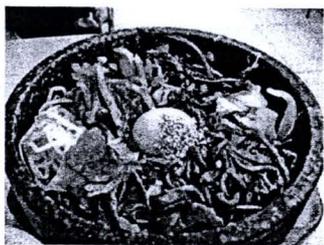
ชาวเกาหลีเชื่อว่าอาหาร คือยาในชีวิตประจำวัน การกินอาหารที่ไม่สอดคล้องกับสภาพร่างกายแล้ว จะทำให้เจ็บป่วยได้ และหากมีพฤติกรรมกรรมการกินอาหารที่ไม่เหมาะสมเป็นเวลานานก็จะเกิดโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งยากจะรักษา ดังนั้น อาหารของชาวเกาหลีจึงมักมีส่วนประกอบของยา เช่น โสม ดงกยู และพืชผัก สมุนไพรอื่นๆ ผสมอยู่ นอกจากนั้นเอกลักษณ์ที่สำคัญของอาหารเกาหลี คือ จะมีลักษณะเป็น หยิน-หยาง ตามการแพทย์แผนจีน คือจะประกอบไปด้วยสองด้าน ซึ่งอยู่ตรงข้ามกัน แต่ต่างฝ่ายต่างต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อช่วยรักษาสมดุลให้แก่ร่างกาย เช่น ชาวเกาหลีมักนิยมรับประทาน “ซูบโกโสม” เพื่อเรียกกำลังในฤดูร้อน หรือรับประทาน “ชินซอลโด” หรือหม้อร้อน ในฤดูหนาวเพื่อให้ร่างกายอบอุ่น เป็นต้น

ชนิดของอาหารของอาหารเกาหลีตามประเพณีนิยม มีดังนี้ (ที่มา: www.kto.or.th)

■ ข้าวหนึ่ง (บับ: Bap) และข้าวต้ม (จุก: Juk)

ข้าวต้ม (Juk) และข้าวหนึ่ง (Bap) จัดว่าเป็นอาหารหลัก คู่ครัวของชาวเกาหลี ซึ่งใช้ข้าวเหนียวเป็นส่วนประกอบหลัก และบางครั้งใช้เป็นพวกถั่ว เกาลัด ข้าวฟ่าง ถั่วแดง ข้าวบาเลย์ หรือธัญพืช ชนิดต่างๆ มาประกอบ เพื่อเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ และรสชาติ

ข้าวต้มมีหลากหลายชนิดซึ่งมีส่วนผสมแตกต่างกันไป เช่น ผสมถั่วแดง พักทอง หอยเป้าฮื้อ โสม ลูกสน ผักต่างๆ เนื้อไก่ เห็ด และถั่วงอก

■ ซุป (กุก: Guk)

ซุป (Guk) เป็นอาหารสำคัญที่รับประทานคู่กับข้าว โดยมีส่วนประกอบต่างๆ เช่น ผัก เนื้อสัตว์ ปลา หอย เซลล์ สาหร่ายทะเล และกระดูกวัว

■ สตูว์ (จีเก หรือ ชิแจ: Jjigae)

สตูว์ (Jjigae) มีลักษณะคล้าย ซุปแต่จะข้นและเหนียวกว่า มีรสชาติเผ็ดร้อน และมักจะเสิร์ฟ ขณะที่ยังร้อนจัดในชามหินร้อน ชิแจที่ทำมาจากเต้าเจี้ยว

โดยชิแจที่เป็นที่นิยมมากที่สุด คือ

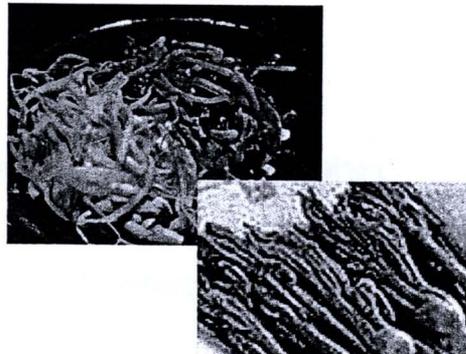
- เนื้อหรือปลาตุ๋น (จิม และ ซอริม: Jjim and Jorim)

จิมและซอริมมีลักษณะคล้ายๆ กัน ทำด้วยผักชุบซอสถั่วเหลือง แล้วนำไปต้มใช้ไฟอ่อนๆ

- พืชผักใบเขียว (นามุล: Namul)

นามุล คือ การนำพืชหรือผักใบเขียวนำมาต้มเพียงเล็กน้อยหรือทอดผสมกับเกลือ ซอสถั่วเหลือง งาเค็ม น้ำมันงา กระเทียม หัวหอม และเครื่องเทศต่างๆ

- อาหารทะเลหมักเกลือ (จอตกอล: Jeotgal)

จอตกอลเป็นอาหารทะเลรสเค็มจัด ทำจากปลาหมักโดยวิธีธรรมชาติ โดยมีส่วนผสมต่างๆ เช่น หอยเชลล์ กุ้ง หอยนางรม ไข่ปลา พุงปลา และเครื่องปรุงอื่นๆ

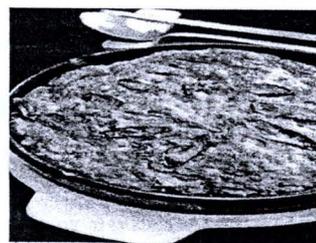
- อาหารประเภทปิ้งย่าง (กุก: Gui)

คือการนำเนื้อหรือหมูที่หมักซอสและเครื่องเคียงต่างๆ ให้ออกรสหวานนุ่ม มาย่างบนเตาถ่าน อาหารชนิดนี้ที่นิยมคือ พุลโกกิ (Bulgogi) และคาลบี (Galbi)

- อาหารจานกระทะร้อน (เชิน: Jeon)

เชินเป็นแพนเค้กที่ทำจากเห็ด ฟักทอง ปลาแห้งแผ่น หอยนางรม พริกเขียว เนื้อสัตว์ เครื่องปรุงต่างๆ ผสมกับเกลือและพริกไทยดำก่อนนำไปชุบแป้งและไข่แล้วนำไปทอด

▪ อาหารประเภทยัดไส้ (มันดู: Mundu)

มันดูทำด้วยแป้งแผ่นยัดไส้เนื้อแทน เห็ด แดงทอด ถั่วงอก บางครั้งอาจจะใช้เนื้อหมู เนื้อไก่ หรือปลาแทนเนื้อ

2.1.4 เทศกาลอาหารที่สำคัญของเกาหลีใต้

เกาหลีมีเทศกาลอาหารที่สำคัญ ซึ่งมีการจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับฤดูกาลและสถานที่ต่างๆ ของเกาหลีใต้ ดังนี้

- เทศกาลเครื่องดื่มและขนมพื้นบ้านแห่งเกาหลี (Korean Traditional Drink and Cake Festival)

สถานที่จัดงาน	ฝ่ายส่งเสริมการท่องเที่ยว ศาลาว่าการเมืองเคียงจู เคียงจู เคียงซางบุก-โด (Gyeongju, Gyeongsangbuk-do)
ช่วงเวลาจัดงาน	ปลายเดือนมีนาคม ถึง ต้นเดือนเมษายน
การแสดงในงาน	มีสาธิตขั้นตอนการทำเครื่องดื่มและขนมข้าวพื้นบ้านจากผู้เชี่ยวชาญด้านการครัว และขายในราคาพิเศษ รวมถึงการจัดนิทรรศการเครื่องดื่ม ขนมข้าว และเครื่องครัวที่ใช้ในการทำ วิธีการทำ และมารยาทและขั้นตอนในการดื่ม

- เทศกาลโสมคิมซาน (Geumsan Ginseng Festival)

สถานที่จัดงาน	คิมซาน, ชุงชองนัม-โด (Geumsan, Chungcheongnam-do)
ช่วงเวลาจัดงาน	เดือนกันยายน
การแสดงในงาน	ชุงชองนัมถือว่ามีตลาดโสมที่ใหญ่ที่สุดในเกาหลี ดังนั้นงานเทศกาลโสมคิมซานจึงมีร้านค้าโสมมากถึง 980 ร้านที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโสมนานาชนิดและคุณภาพสูง อีกทั้งยังหลากหลายรูปแบบทั้งโสมสด รากแห้ง โสมสกัด ชาโสม แคปซูล โสมแช่น้ำผึ้ง การแสดงสำคัญคือนิทรรศการโสมนานาชาติ มีการแข่งขันปรุงโสม การเก็บโสม การทำขวดโสมที่ระลึกและการทำตุ๊กตาโสม รวมถึงการนำเสนอในรูปแบบมัลติมีเดียถึงขั้นตอนการเจริญเติบโตของโสมและสรรพคุณของโสม

- เทศกาลโสมปุงกี (Punggi Ginseng Festival)

สถานที่จัดงาน	ปุงกี, เคียงซางบุก-โด (Punggi, Gyeongsangbuk-do)
ช่วงเวลาจัดงาน	เดือนตุลาคม
การแสดงในงาน	ปุงกีได้รับชื่อเสียงว่าเป็นต้นกำเนิดการปลูกโสม โสมของปุงกีมีเนื้อกรอบและมีรสร้อนแรงและมีสารบำรุงสุขภาพซาโปนิน (มีสรรพคุณคล้ายฮอร์โมนเพศ และมีคุณสมบัติในการบำรุงร่างกาย, www.pharm.su.ac.th) สูง เทศกาลโสมปุงกีจะมีการประกวดภาวนาเพื่อการเพาะปลูกโสมให้ได้ผลดี การประกวดโสมที่ดีที่สุดในประเทศ การแข่งขันการปรุงโสม การแสดงการอวยพร และการปลูกโสม และจำหน่ายโสมในราคาพิเศษ

- เทศกาลเห็ดป่าสนยางยาง (Yangyang Pine Mushroom Festival)

สถานที่จัดงาน	ริมฝั่งแม่น้ำ นัมแดเชอน, ยางยาง, คังวอน-โด (Namdaecheon Riverside, Yangyang, Gangwon-do)
ช่วงเวลาจัดงาน	ต้นเดือนตุลาคม
การแสดงในงาน	ในงานจัดให้มีการสาธิตการเก็บเห็ดและการปรุงอาหาร ทริปสำหรับนักท่องเที่ยวการเดินทางไปตามเนินเขาเพื่อเก็บเห็ด มีการแสดงสรรพคุณของเห็ดชนิดต่างๆ

- เทศกาลอาหารทะเลหมักดองคังเคียง (Ganggyeong Salted Seafood Festival)

สถานที่จัดงาน	ตลาดอาหารทะเลแห่งคังเคียงและคิมกังรีรีสอร์ท นนซาน (Geumgang Resort, Nonsan)
ช่วงเวลาจัดงาน	เดือนตุลาคม
การแสดงในงาน	คังเคียงเป็นท่าเรือในแผ่นดินซึ่งมีทักษะการถนอมอาหารทะเลด้วยเกลือได้ถูกหล่อหลอมขึ้นซึ่งโดยปกติจะเก็บได้นานประมาณ 100 วัน ที่อุณหภูมิ 10-15 องศาเซลเซียส สิ่งที่น่าสนใจของเทศกาลคือ ประวัติความเป็นมาของอาหารหลักเกาหลีชนิดนี้ และมีอาหารจำหน่ายในราคาถูก

- เทศกาลข้าวใหม่อีซอน (Icheon New Rice Festival)

สถานที่จัดงาน	อุทยานชอลบงในอีซอน เคียงกีโด (Seolbong, Gyeonggi-do)
ช่วงเวลาจัดงาน	เดือนตุลาคม
การแสดงในงาน	มีการแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวกับข้าว ตั้งแต่การปลูก การเก็บเกี่ยว การปรุงอาหารต่างๆ จากข้าว รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับข้าว และการแสดงดนตรี ร้องเพลง และการละเล่นเต้นรำ

2.2 เศรษฐกิจสาธารณรัฐเกาหลี

นับแต่ได้รับเอกราชในปี 2488 ความเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีได้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะด้วยกัน คือ (โครงสร้างทางเศรษฐกิจสาธารณรัฐเกาหลี.

http://www.onec.go.th/publication/Kr_human/korea_human.pdf)

1. ระยะการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2488-2504)
2. ระยะการเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยการส่งออก(พ.ศ. 2505-2516)
3. ระยะประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจและการกอบกู้เศรษฐกิจ (พ.ศ. 2517-2525)
4. ระยะปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2526-2535)

1. ระยะการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2488-2504)

เมื่อประเทศเกาหลีได้รับเอกราชจากญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2488 ประเทศเกาหลีจำเป็นต้องฟื้นฟูเศรษฐกิจขึ้นมาใหม่ เนื่องจากในช่วงของการเป็นอาณานิคม ประเทศญี่ปุ่นต้องการผนวกเอาระบบเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีเข้ามาเป็นของญี่ปุ่นด้วย จึงได้มีการเผยแพร่ระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมแบบใหม่เข้าไปในประเทศเกาหลี มีการลงทุนอย่างมากในโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เช่น โรงเรียน รถไฟ ซึ่งยังคงอยู่ในประเทศเกาหลีต่อไปเมื่อได้รับเอกราชแล้ว แต่ในขณะที่เป็นอาณานิคมนั้นกฎระเบียบที่ญี่ปุ่นตั้งขึ้นได้ทำให้ทรัพยากรของเกาหลีตกเป็นของญี่ปุ่นทั้งหมด นักธุรกิจและช่างเทคนิคชาวเกาหลีมีโอกาสน้อยมากในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาประเทศและศักยภาพของตน ดังนั้นหลังจากได้รับเอกราช เศรษฐกิจของประเทศเกาหลีจึงอยู่ในสภาพย่ำแย่มาก จนไม่สามารถฟื้นฟูให้กลับไปมีสภาพเหมือนในช่วงที่เป็นอาณานิคมได้ เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ขาดแคลนวัตถุดิบ ตลอดจนจนไม่มีความมั่นคงทางสังคมและการเมือง มีการประมาณการว่าอุตสาหกรรมของประเทศเกาหลี ในปี พ.ศ. 2491 มีระดับการผลิตเพียงร้อยละ 15 ของการผลิตในปี พ.ศ. 2482

สงครามเกาหลีในช่วง พ.ศ. 2493-2496 ได้ทำลายเศรษฐกิจของประเทศนี้อย่างมาก ทั้งในด้านผู้คนที่เสียชีวิตและทรัพย์สินที่ถูกทำลาย เมื่อสิ้นสุดสงครามจึงมีความพยายามอย่างมากที่จะฟื้นฟูเศรษฐกิจ

ในช่วง พ.ศ. 2497-2504 เศรษฐกิจมีการพัฒนาดีขึ้นเป็นลำดับ อัตราความเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ 4.1 ความเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญมาจากความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีได้รับทั้งวัตถุดิบและสินค้านำเข้าเป็นจำนวนมาก มีการประมาณการว่าในช่วง พ.ศ. 2496-2503 ความช่วยเหลือจากต่างประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของการนำเข้าทั้งหมด

ในระหว่างปี พ.ศ. 2497-2504 ประเทศเกาหลีได้มีนโยบายเศรษฐกิจแบบทดแทนการนำเข้า (Import Substitution) มีการคงอัตราแลกเปลี่ยนให้อยู่ในระดับสูงตลอดเวลา มีการป้องกันการนำเข้าด้วยการตั้งกำแพงภาษีและกฎระเบียบมากมาย นอกจากนี้ยังอัตราเงินเฟ้อได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเพียงช่วงระยะเวลา 3 เดือนจากการได้รับเอกราช ดัชนีราคาขายส่ง (Wholesale Index) ที่กรุงโซล เท่ากับ 1,600 อันมีสาเหตุเนื่องมาจากความไม่สงบทางสังคมและการเมือง

2. ระยะการเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยการส่งออก (พ.ศ. 2505-2516)

ความเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเป็นประวัติการณ์ของประเทศเกาหลีได้เริ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2503 เมื่อมีการเปลี่ยนนโยบายจากการทดแทนการนำเข้า (Import Substitution) มาเป็นการส่งเสริมการส่งออก (Export Orientation) หลังจากประธานาธิบดี Park เข้าดำรงตำแหน่งในปี พ.ศ. 2504 ได้เริ่มพัฒนาเศรษฐกิจ โดยดำเนินนโยบายปฏิรูปการค้าและส่งเสริมการส่งออก

ผลการเปลี่ยนแปลงอย่างเบ็ดเสร็จไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบส่งเสริมการส่งออกได้ส่งผลดีอย่างมากต่อประเทศเกาหลีได้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ได้เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.7 ต่อปี ทำให้ในช่วง พ.ศ. 2505-2516 มูลค่าที่แท้จริงของการส่งออกทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ต่อปี สินค้าอุตสาหกรรมเมื่อคิดเป็นสัดส่วนของสินค้าส่งออกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 27 ในปี พ.ศ. 2505 เป็นร้อยละ 86 ในปี 2516

ในช่วงเวลาดังกล่าว เสถียรภาพทางด้านราคามีทิศทางที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่าอัตราเงินเฟ้อที่วัดโดยดัชนีผู้บริโภคจะเป็นตัวเลขสองหลักตลอดช่วงเวลานี้ก็ตาม แต่ก็อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ คือเฉลี่ยร้อยละ 12.3 ต่อปี ในช่วง พ.ศ. 2505-2516 อย่างไรก็ตาม ปัญหาของระบบเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าวคือปัญหาเรื่องดุลการชำระเงิน ถึงแม้ว่าอัตราการออมจะอยู่ในระดับสูง แต่อัตราการลงทุนก็สูงกว่าอัตราการออม ทำให้เกิดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเฉลี่ยร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ทำให้หนี้สินต่างประเทศเพิ่มสูงถึงร้อยละ 32 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในปี พ.ศ. 2516

3. ระยะประสพวิกฤตเศรษฐกิจและการกอบกู้เศรษฐกิจ (พ.ศ. 2517-2525)

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2513 รัฐบาลเกาหลีใต้พบว่าความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ของประเทศลดลงเป็นอย่างมาก จึงใช้นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออกและอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าสินค้าทุนและสินค้าขั้นกลาง ผลที่ตามมาก็คือ การลงทุนอย่างมหาศาลในอุตสาหกรรมเคมีและอุตสาหกรรมหนัก เช่น การต่อเรือเหล็กกล้า และปิโตรเคมี โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนถึงปี พ.ศ. 2522 การส่งเสริมอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมเคมีอย่างขนานใหญ่แสดงให้เห็นถึงนโยบายการแทรกแซงที่ไร้ประสิทธิภาพของรัฐบาล มีสินค้าตกค้างเป็นจำนวนมากในอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมเคมี ภาคการเงินมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการให้อุตสาหกรรมดังกล่าว คุ้ม

ระบบเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ตกต่ำตลอดช่วงปี 2513-2523 เนื่องจากราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น และภาวะเศรษฐกิจถดถอยของโลก ทำให้ความเติบโตด้านการส่งออกชะงัก การที่รัฐบาลพึ่งพาเงินกู้จากต่างประเทศเพื่อนำไปใช้ในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ทำให้บัญชีเดินสะพัดขาดดุลอย่างต่อเนื่อง หนี้ต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาดังกล่าว จนถึงระดับ 25 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2523 หรือคิดเป็นร้อยละ 45 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปี พ.ศ. 2523 ถือได้ว่าระบบเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ประสบวิกฤตอย่างหนัก ทั้งจากวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันโลกและความเสียหายในภาคเกษตรกรรม ปัญหาดังกล่าวเลวร้ายมากขึ้น เนื่องจากความไม่มั่นคงทางการเมืองและสังคม ภายหลังการลอบสังหารประธานาธิบดี Park ในเดือนตุลาคม 2522 ทำให้เกาหลีใต้ต้องเผชิญกับอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ติดลบ (-2.7%) เป็นครั้งแรกนับแต่ปี พ.ศ. 2500 และอัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 22.4 ในปี 2523 ถึงแม้จะประสบภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจประเทศเกาหลีใต้ก็สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากภาคเกษตรกรรมมีผลผลิตดีขึ้น และมีความมั่นคงทางการเมืองดีขึ้น อันเกิดจากรัฐบาลทหารที่ก่อตั้งขึ้นใหม่โดยนายพล Chun ทำให้อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นเป็นร้อยละ 6.2 ในปี 2524 และดุลการชำระเงินดีขึ้น ในขณะที่อัตราส่วนการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ลดลงจากร้อยละ 8.5 ในปี 2523 เหลือเพียงร้อยละ 1.9 ในปี 2526

4. ระยะปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2526-2535)

ปี พ.ศ. 2526 เป็นปีที่เศรษฐกิจเกาหลีใต้รุ่งเรืองที่สุด อัตราความเจริญเติบโตสูงถึงร้อยละ 12 เสถียรภาพด้านราคาอยู่ในระดับที่สูงมาก และอัตราเงินเฟ้อลดลงจนถึงระดับน้อยกว่าร้อยละ 4 เป็นเวลา 5 ปีติดต่อกัน นับตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา ในช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลได้เริ่มนโยบายเปิดตลาดเสรีควบคู่ไปกับการสร้างเสถียรภาพด้านราคา รัฐบาลได้เปลี่ยนบทบาทจากการแทรกแซงโดยตรงมาเป็นการให้คำแนะนำ มีการลดเงินให้กู้ยืมเพื่อการอุดหนุนอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการเปิดตลาดเสรีทางการเงิน

นับแต่ปี 2529 เกาหลีใต้มีความเติบโตทางเศรษฐกิจสูง โดยในช่วงปี 2529-2535 อัตราความเจริญเติบโตเฉลี่ยมีค่าร้อยละ 9.2 ต่อปี อัตราเงินเฟ้อโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.7 ต่อปี สถานะทางด้านดุลบัญชีเดินสะพัดดีขึ้นทำให้ความกังวลในเรื่องหนี้สินต่างประเทศหมดไป

เกาหลีใต้ฟื้นตัวจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเมื่อปี 2540 อย่างรวดเร็วเป็นประเทศแรก โดยสามารถจัดสถาบันการเงิน 531 แห่ง (สารสนเทศกรมข่าวทหารบก 6 ส.ค.47) ที่มีปัญหาการประกอบการ (ร้อยละ 25.3 ของสถาบันการเงินทั้งหมด) ออกจากตลาด และลดหนี้เสียของธนาคาร และใช้คืนเงินกู้จาก IMF เต็มจำนวน 19.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อ สิงหาคม 2544 (ก่อนกำหนด 3 ปี) สำหรับในปี 2545 เกาหลีใต้มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 6.1 และมีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ 143.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค. 2546) สูงเป็นอันดับที่ 4 ของโลกรองจากญี่ปุ่น จีน และไต้หวัน

รายได้ประชาชาติต่อหัวของเกาหลีใต้ประมาณ 10,067 ดอลลาร์สหรัฐ (2546) การส่งออกสินค้าและบริการคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60 ของ GDP (2546) สินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมหนักและใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ เซมิคอนดักเตอร์ รถยนต์ เหล็ก เรือ สิ่งทอ ตลาดส่งออกสำคัญคือสหรัฐ จีน ญี่ปุ่น ฮองกง และไต้หวัน สินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าเพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรม อาทิ น้ำมันดิบ เชื้อเพลิง และสินค้าประเภททุน อาทิ เครื่องจักร อุปกรณ์

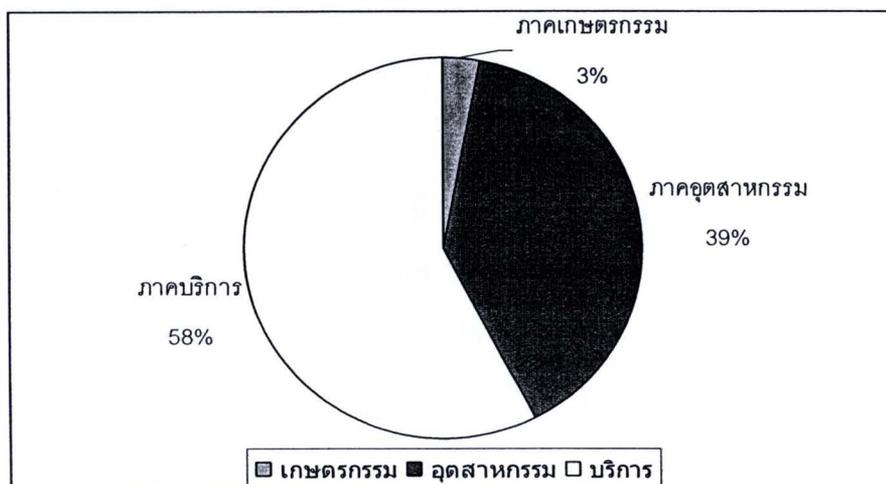
ตั้งแต่ต้นปี 2546 เศรษฐกิจของเกาหลีใต้ชะลอตัว เพราะความตึงเครียดเนื่องจากปัญหาสถานการณ์การเมืองในประเทศ ปัญหาโครงการอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ปัญหาการชุมนุมประท้วงนัดหยุดงานของแรงงาน รวมทั้งปัญหาการลดลงอย่างมากของการลงทุนและการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งเป็นกลจักรสำคัญของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจเกาหลีใต้ในช่วงปี 2545 โดยมีสาเหตุมาจาก household debt และหนี้เสียบัตรเครดิตซึ่งมีอัตราสูงมาก โดยประชาชนประมาณ 3.7 ล้านคนเป็นหนี้บัตรเครดิตเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป อีกทั้งปัญหาการว่างงานซึ่งเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้จบการศึกษาใหม่ อย่างไรก็ดี โดยที่การส่งออกของเกาหลีใต้ในปี 2546 ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 20 จากปี 2545 (การส่งออกปี 46 มูลค่า 194.33 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ การนำเข้ามูลค่า 179 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ได้เปรียบดุลการค้าประมาณ 15 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ทำให้เศรษฐกิจยังคงมีการเติบโต โดย real GDP ปี 2546 อยู่ที่ร้อยละ 3.1 ซึ่งเป็นอัตราที่ลดลงจากปี 2545 (ร้อยละ 6.1)

2.2.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ ประกอบด้วย ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ จากข้อมูล CIA the World Factbook 2008 พบว่า ปัจจุบันภาคบริการ (ร้อยละ 58) ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุด โดยภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ 39) และเกษตรกรรม (ร้อยละ 3) มีขนาดรองลงมาตามลำดับ

อัตราส่วนการสร้งรายได้ทางเศรษฐกิจ : ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 3
(GDP – Composition by Sector) * ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 39.4
ภาคบริการ ร้อยละ 57.6

รูปที่ 2.1 อัตราส่วนการสร้งรายได้ทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้

ที่มา: CIA The World Factbook, 2008

2.2.2 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ (CIA the World Factbook 2008)

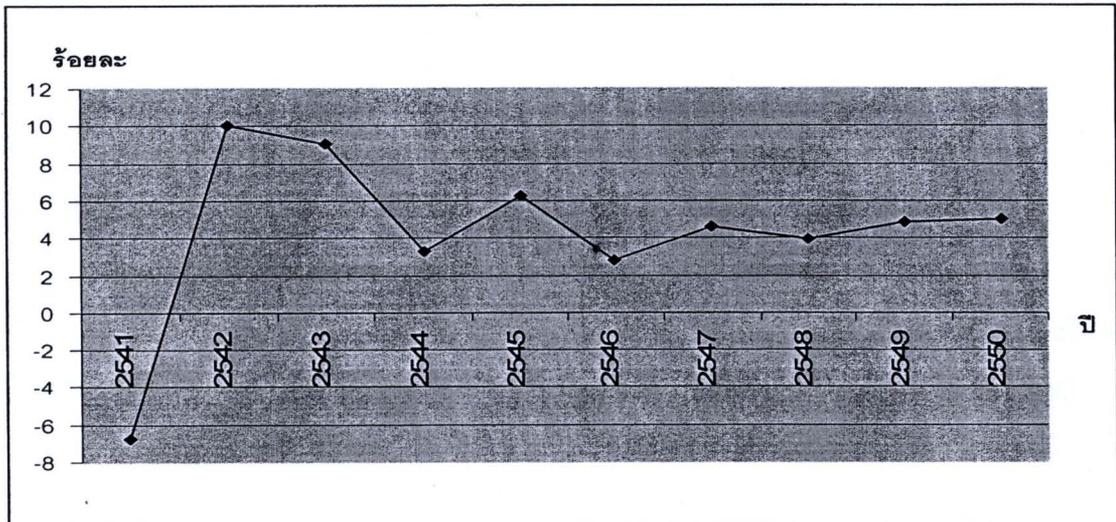
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP): 957.1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (2550)

รายได้ประชาชาติต่อหัว (GDP - PPP per Capita): 25,000 เหรียญสหรัฐฯ (อันดับที่ 52 ของโลก, 2550)

อัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP – Real Growth Rate): ร้อยละ 5 (อันดับที่ 114 ของโลก, 2550)

กำลังซื้อ (GDP – Purchasing Power Parity): 1,206 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ (อันดับที่ 16 ของโลก, 2550)

รูปที่ 2.2 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ปี 2541-2550

ที่มา: CIA The World Factbook, 2008

หนี้สาธารณะ: ร้อยละ 28.2 ของ GDP (อันดับที่ 76 ของโลก, 2550)

อัตราเงินเฟ้อ: ร้อยละ 2.5 (อันดับที่ 63 ของโลก, 2550)

อัตราการว่างงาน: ร้อยละ 3.3 (อันดับที่ 38 ของโลก, 2550)

อัตราแลกเปลี่ยน: KRW per US 929.2 (2007), 954.8 (2006), 1,024.1 (2005), 1,145.3 (2004), 1,191.6 (2003)

ผลผลิตทางการเกษตร: ข้าว พืชแบบมีราก ข้าวบาร์เลย์ ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ สุนัข ไก่ นม ไข่ไก่ ปลา

อุตสาหกรรม: เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์การสื่อสารโทรคมนาคม การผลิตรถยนต์ เคมีภัณฑ์ ต่อเรือ

อุตสาหกรรมเหล็ก

2.2.3 การคาดการณ์เศรษฐกิจเกาหลีใต้

เศรษฐกิจเกาหลีใต้ปี 2551 นั้น มีแนวโน้มเติบโตชะลอเหลือร้อยละ 4 จากที่เติบโตร้อยละ 5 ในปี 2550 ทั้งนี้เนื่องจากเกาหลีใต้ต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจขาลงในปี 2551 ทั้งจากปัญหาวิกฤตสินเชื่อภายในประเทศ ภาวะเงินเฟ้อ บัญชีเดินสะพัดที่ขาดดุลพุ่งขึ้น และค่าเงินวอนอ่อนค่าลงมาก อย่างไรก็ตาม คาดว่าปัญหาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ในครั้งนี้น่าจะส่งผลกระทบเหมือนวิกฤตการเงินในปี 2540 ที่ทำให้เกาหลีใต้ต้องรับความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เนื่องจากเงินทุนสำรองต่างประเทศของเกาหลีใต้ที่ยังคงแข็งแกร่ง และภาคการส่งออกที่ขยายตัวได้ดี

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อภาวะเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ในอนาคตนั้น สรุปได้ดังนี้

- ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

ราคาน้ำมันในตลาดโลกที่สูงขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงปลายปี 2550 ส่งผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อของเกาหลีใต้ เนื่องจากเกาหลีใต้เป็นประเทศที่นำเข้าน้ำมันดิบมากเป็นอันดับที่ 5 ของโลก (ศูนย์วิจัยกสิกร, 2551)

- ภาวะเงินเฟ้อและดอกเบี้ยสูง

สำหรับในปี 2551 เงินเฟ้อของเกาหลีใต้เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 3.8 ในไตรมาสที่ 1 และร้อยละ 4.8 ในไตรมาสที่ 2 และในเดือนสิงหาคม 2551 เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 5.6 จากเดือนเดียวกันของปี 2550 ซึ่งสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อที่ทางเกาหลีใต้ตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 3 ขณะที่เงินเฟ้อพื้นฐานในเดือนสิงหาคมอยู่ที่ร้อยละ 4.7 ส่งผลให้ทางการเกาหลีใต้ต้องปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอีกร้อยละ 0.25 ในเดือนสิงหาคม 2551 เป็นร้อยละ 5.25 เพื่อควบคุมการขยายตัวของปริมาณเงินและสินเชื่อในระบบ และคาดว่าทางการเกาหลีใต้จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในช่วงที่เหลือของปีนี้ เพื่อควบคุมภาวะเงินเฟ้อและพยุงอัตราแลกเปลี่ยนเงินวอนต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ที่อ่อนค่าลงมาในปัจจุบัน

- เงินวอนอ่อนค่า และ เงินไหลออกจากตลาดหุ้น

ฐานะดุลบัญชีเดินสะพัดของเกาหลีใต้ที่มียอดขาดดุลเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อเศรษฐกิจเกาหลีใต้ปรับตัวลดลง ทำให้มีเงินทุนไหลออกจากเกาหลีใต้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การขยายตัวของสินเชื่อในเกาหลีใต้ที่ผ่อนคลายลงจากดอกเบี้ยที่ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้การเติบโตของภาคเศรษฐกิจต่างๆ และกำไรของภาคธุรกิจในเกาหลีใต้ชะลอตัวลง การลงทุนในเกาหลีใต้จึงมีความน่าดึงดูดน้อยลง

เงินที่ไหลออกจากเกาหลีใต้ส่งผลให้ค่าเงินวอนอ่อนค่าลง ทำให้ธนาคารกลางเกาหลีใต้ต้องใช้เงิน 4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในเดือนสิงหาคมที่ผ่านมาเพื่อพยุงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเงินวอนต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ส่งผลให้เงินสำรองต่างประเทศของเกาหลีใต้ลดลงเหลือ 2.39.67 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปลายเดือนกันยายน 2551 ซึ่งเทียบกับเงินสำรองต่างประเทศ ณ สิ้นปี 2550 อยู่ที่ 262.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงไป 22.55 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในระยะเวลา 9 เดือนแรกของปี 2551 (กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, 2551)

สำหรับการคาดการณ์เศรษฐกิจของเกาหลีใต้จาก The Economist ถึงปี 2555 ดังตารางที่ 1.1 พบว่าอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจในปี 2551 ร้อยละ 4.5 และจะขยายตัวลดลงเหลือ 4.3 ในปี 2552 สำหรับในปี 2553-2555 อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.6 โดยเฉลี่ย

ดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งบ่งบอกถึงภาวะเงินเฟ้อ (Consumer Price Inflation) ของเกาหลีใต้ ลดลงร้อยละ 3.0 ในปี 2552 ประเมินการณ์ว่าจะปรับตัวลดลงเหลือร้อยละ 2.3-2.4 ในปี 2553-2555 ซึ่งเป็น

ผลมาจากการออกมาประกาศให้ทราบว่า การบรรเทาแรงกดดันจากราคาสินค้าที่สูงขึ้นจะเป็นนโยบายเศรษฐกิจหลักอันดับแรกของรัฐบาล

ดุลงบประมาณถูกคาดการณ์ว่าจะเกินดุลในอัตราที่ลดลงจนถึงร้อยละ 0.6-0.7 ของ GDP ในปี 2552-2554 และลดลงมาที่ระดับร้อยละ 0.3 ในปี 2555

Economist Intelligence Unit ได้คาดการณ์ว่า ธนาคารกลางเกาหลีใต้ (Bank of Korea) จะไม่ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายหรืออัตราดอกเบี้ยพื้นฐาน จึงคาดว่าอัตราดอกเบี้ยธนาคารจะคงอยู่ที่ร้อยละ 5 จนกระทั่งสิ้นปี 2552

ตารางที่ 2.1 คาดการณ์ดัชนีบ่งชี้เศรษฐกิจของเกาหลีใต้ ปี 2551-2555

ดัชนีบ่งชี้ทางเศรษฐกิจ	2551	2552	2553	2554	2555
อัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	4.5	4.3	4.6	4.6	4.7
ดัชนีราคาผู้บริโภค โดยเฉลี่ย (ร้อยละ)	3.5	3.0	2.4	2.3	2.3
ดุลงบประมาณ (ร้อยละ ของ GDP)	1.1	0.7	0.6	0.6	0.3
ดุลบัญชีเดินสะพัด (ร้อยละ ของ GDP)	-0.8	0.1	0.4	0.2	-0.3
อัตราดอกเบี้ยตลาดการเงิน โดยเฉลี่ย (ร้อยละ)	6.2	5.8	6.2	6.2	6.0
อัตราแลกเปลี่ยนเงินวอนต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (โดยเฉลี่ย)	981.1	925.4	870.0	850.0	840.0
อัตราแลกเปลี่ยนเงินวอนต่อเยน (โดยเฉลี่ย)	971.9	964.0	930.5	926.0	915.1

ที่มา: economist.com, 2008

2.3 การค้าระหว่างประเทศ

จากภาพรวมสถิติการค้าระหว่างประเทศของเกาหลีใต้ในช่วง 3 เดือนแรกของ ปี 2551 (กรมส่งเสริมการส่งออก, 2552) พบว่าเกาหลีมีมูลค่าการค้ารวม กว่า 2 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยประเทศหรือ ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญ 5 ลำดับแรก ของ เกาหลีใต้ได้แก่

จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ฮองกง สิงคโปร์ ตามลำดับ ส่วนประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 14 มีมูลค่า 1,379.86 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (ยอด 3 เดือน ตั้งแต่ ม.ค. – มี.ค. 51) ในด้านการนำเข้า 5 ประเทศสำคัญที่เกาหลีใต้นำเข้าสูงสุดได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐฯเอมิเรต ตามลำดับ โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่เกาหลีใต้นำเข้ามากที่สุดเป็นอันดับที่ 24 มีมูลค่า 960.68 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (ยอด 3 เดือน ตั้งแต่ ม.ค. – มี.ค. 51)

ตารางที่ 2.2 มูลค่าการนำเข้า ส่งออก และดุลการค้าของเกาหลีใต้-โลก (ม.ค.-มี.ค.) : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	2550	2551	% การเปลี่ยนแปลง
การนำเข้า	82,065.08	105,447.95	28.49
การส่งออก	84,682.43	99,504.40	17.50
ดุลการค้า	2,617.35	-5,943.55	-327.08
มูลค่าการค้ารวม	166,747.51	204,952.35	22.91

ตารางที่ 2.3 มูลค่าการนำเข้า ส่งออก และดุลการค้าของเกาหลีใต้-ไทย (ม.ค.-มี.ค.): ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	2550	2551	% การเปลี่ยนแปลง
การนำเข้า	925.79	960.68	3.77
การส่งออก	1,136.89	1,379.86	21.37
ดุลการค้า	211.10	419.17	98.57
มูลค่าการค้ารวม	2,062.68	2,340.54	13.47

ตารางที่ 2.4 ประเทศสำคัญ 5 อันดับแรกที่เกาหลีใต้ส่งออกไปโลกปี 2551 (ม.ค.-มี.ค.)

ประเทศ	มูลค่า ล้านเหรียญสหรัฐฯ	สัดส่วน %	% เพิ่ม/ลด เทียบกับปีก่อน
1. จีน	22,057.97	22.17	20.75
2. สหรัฐอเมริกา	11,078.89	11.13	-2.73
3. ญี่ปุ่น	7,089.35	7.12	13.51
4. ฮองกง	4,365.10	4.39	0.88
5. สิงคโปร์	3,984.70	4.00	50.71
14. ไทย	1,379.86	1.39	21.37
อื่น ๆ	49,548.55	49.80	21.82
มูลค่าการส่งออกรวม	99,504.40	100.00	17.50

ตารางที่ 2.5 ประเทศสำคัญ 5 อันดับแรกที่เกาหลีได้นำเข้าจากโลก ปี 2551 (ม.ค.-มี.ค.)

ประเทศ	มูลค่า ล้านเหรียญสหรัฐ	สัดส่วน %	% เพิ่ม/ลด เทียบกับปีก่อน
1. จีน	17,958.05	17.03	27.40
2. ญี่ปุ่น	15,393.01	14.60	13.81
3. สหรัฐอเมริกา	9,340.41	8.86	8.95
4. ซาอุดีอาระเบีย	7,156.36	6.79	60.80
5. สหรัฐฯเอมิเรต	4,611.21	4.37	77.94
24. ไทย	960.68	0.91	3.77
อื่นๆ	50,028.23	47.44	31.99
มูลค่าการนำเข้ารวม	105,447.95	100.00	28.49

2.4 การค้าระหว่างไทย-เกาหลีใต้

เศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้ได้ดำเนินไปภายใต้กรอบความตกลงทางการค้าเมื่อปี พ.ศ. 2504 และความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนปี พ.ศ. 2532

ประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้ได้จัดการประชุมระดับรัฐมนตรีเพื่อความร่วมมือทางการค้า (JTC: Joint Trade Commission) ครั้งแรกขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายมีโอกาสเจรจาการค้าและกำหนดเป้าหมายที่จะซื้อสินค้าระหว่างกันเป็นประจำ ในระดับรัฐบาล และเป็นกลไกทางการค้าที่เปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันในการแสวงหาช่องทางขยายการค้า การลงทุน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่มีระหว่างกัน สำหรับในภาคเอกชน ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-เกาหลี (Korea-Thai Economic Cooperation Committee) ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมเกาหลีใต้ (กระทรวงการต่างประเทศ 2550)

ปัจจุบันประเทศเกาหลีใต้เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ซึ่งมีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 11 ของไทย โดยมีมูลค่าการค้าในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2551 (ม.ค.-ส.ค.) มูลค่า 8,250,972,497 เหรียญสหรัฐ และ 7,020,902,944 เหรียญสหรัฐ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.6 อันดับประเทศคู่ค้าของไทยในเอเชียตะวันออก ปี 2550

อันดับ โลก	อันดับ กลุ่ม	ประเทศ	มูลค่าการค้า (เหรียญสหรัฐ)	
			2550	2551 (ม.ค.-ส.ค.)
		รวมทั้งสิ้น	292,054,120,219	242,990,807,891
		เอเชียตะวันออก	104,966,640,256	82,644,853,046
2	1	ญี่ปุ่น	46,358,437,137	35,924,074,689
4	2	จีน	31,046,608,681	25,370,248,799
8	3	ฮ่องกง	10,021,918,655	8,060,793,280
10	4	ไต้หวัน	9,051,568,807	6,182,007,045
14	5	เกาหลีใต้	8,250,972,497	7,020,902,944
73	6	เกาหลีเหนือ	212,970,493	59,422,721
145	7	มาเก๊า	20,077,911	24,162,407
182	8	มองโกเลีย	4,086,074	3,241,163

หมายเหตุ : จัดเรียงลำดับมูลค่าในปี 2550

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2551

ตารางที่ 2.7 อันดับประเทศคู่ค้าของไทยรวมทุกประเทศ ปี 2550

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการค้า (เหรียญสหรัฐ)	
		2550	2551 (ม.ค.-ส.ค.)
	รวมทั้งสิ้น	292,054,120,219	242,990,807,891
1	ญี่ปุ่น	46,358,437,137	35,924,074,689
2	จีน	31,046,608,681	25,370,248,799
3	สหรัฐอเมริกา	28,689,138,935	21,002,858,534
4	มาเลเซีย	16,405,573,253	13,824,941,151
5	สิงคโปร์	15,816,272,183	11,863,383,535
6	ฮ่องกง	10,021,918,655	8,060,793,280
7	ออสเตรเลีย	9,520,857,202	8,533,550,964
8	ไต้หวัน	9,051,568,807	6,182,007,045
9	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	9,040,162,799	9,536,547,656
10	อินโดนีเซีย	8,737,515,707	8,291,969,944
11	เกาหลีใต้	8,250,972,497	7,020,902,944
12	เยอรมนี	6,791,333,055	5,217,681,709
13	ซาอุดีอาระเบีย	5,942,705,869	6,731,575,375
14	สหราชอาณาจักร	5,066,322,695	3,770,161,368
15	ฟิลิปปินส์	5,037,936,363	3,931,625,736
16	เวียดนาม	4,911,687,905	4,582,471,561
17	อินเดีย	4,728,332,830	4,082,908,210
18	เนเธอร์แลนด์	4,675,682,813	3,539,259,017
19	พม่า	3,259,276,089	3,188,218,278
20	อิตาลี	3,199,915,535	2,423,435,850

หมายเหตุ : จัดเรียงลำดับมูลค่าในปี 2550

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2551

จากตารางที่ 2.6 และตารางที่ 2.7 จะเห็นได้ว่าประเทศเกาหลีใต้เป็นประเทศคู่ค้าอันดับต้นๆ ของไทย โดยเป็นอันดับที่ 5 ในการจัดอันดับกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออก และเป็นประเทศคู่ค้าของไทยเป็นอันดับที่ 11 ในการจัดอันดับกลุ่มรวมทุกประเทศ โดยมีมูลค่าการค้า 7,020,902,944 เหรียญสหรัฐ (ม.ค.-ส.ค. ปี พ.ศ. 2551)

2.4.1 การค้ารวม

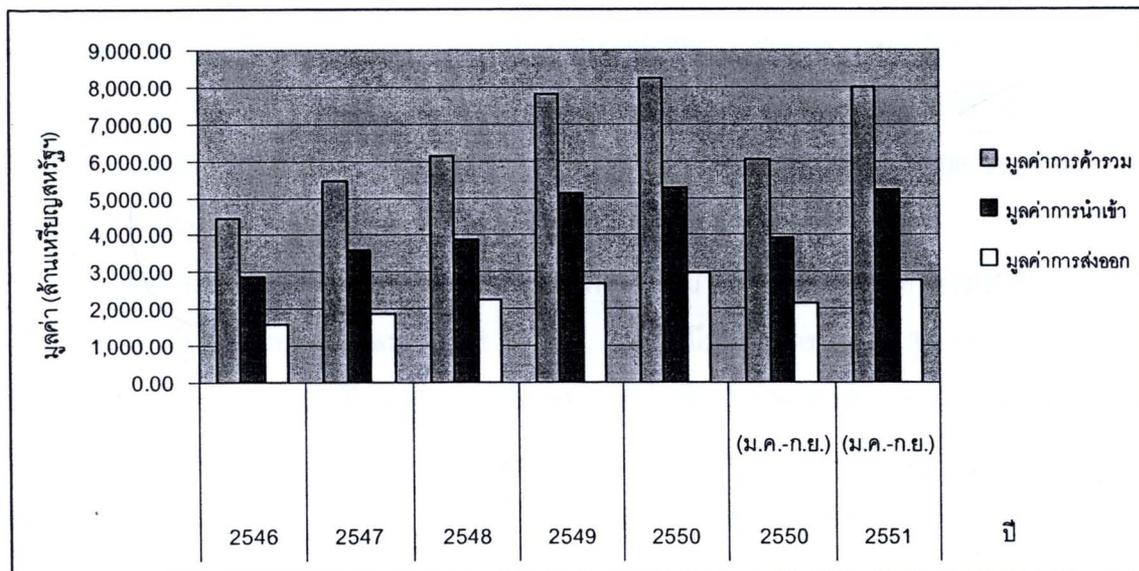
สถานการณ์การค้าของประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2547-ปี พ.ศ. 2551 (ม.ค.-ก.ย.)) มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 35,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่าการค้ารวม 5,436.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 21.56 ปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่าการค้ารวม 6,147.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 13.07 ปี พ.ศ. 2549 มีมูลค่าการค้ารวม 7,796.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 21.83 ปี พ.ศ. 2550 มีมูลค่าการค้ารวม 6,250.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 5.83 และปี พ.ศ. 2551 (ม.ค.-ก.ย.) มีมูลค่าการค้ารวม 7,991.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 32.33

ตารางที่ 2.8 มูลค่าการค้ารวมของไทยและเกาหลีใต้ ปี 2546- กันยายน 2551 (มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

รายการ / ปี	2546	2547	2548	2549	2550	2550 (ม.ค.- ก.ย.)	2551 (ม.ค.- ก.ย.)
มูลค่าการค้ารวม	4,472.08	5,436.35	6,147.08	7,796.09	8,250.96	6,038.90	7,991.21
มูลค่าการนำเข้า	2,889.08	3,577.49	3,888.44	5,126.46	5,286.22	3,901.89	5,228.47
มูลค่าการส่งออก	1,583.00	1,858.86	2,258.64	2,669.63	2,964.74	2,137.01	2,762.74

ที่มา: กรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2551

รูปที่ 2.3 มูลค่าการค้ารวมของไทยและเกาหลีใต้ ปี 2546- กันยายน 2551

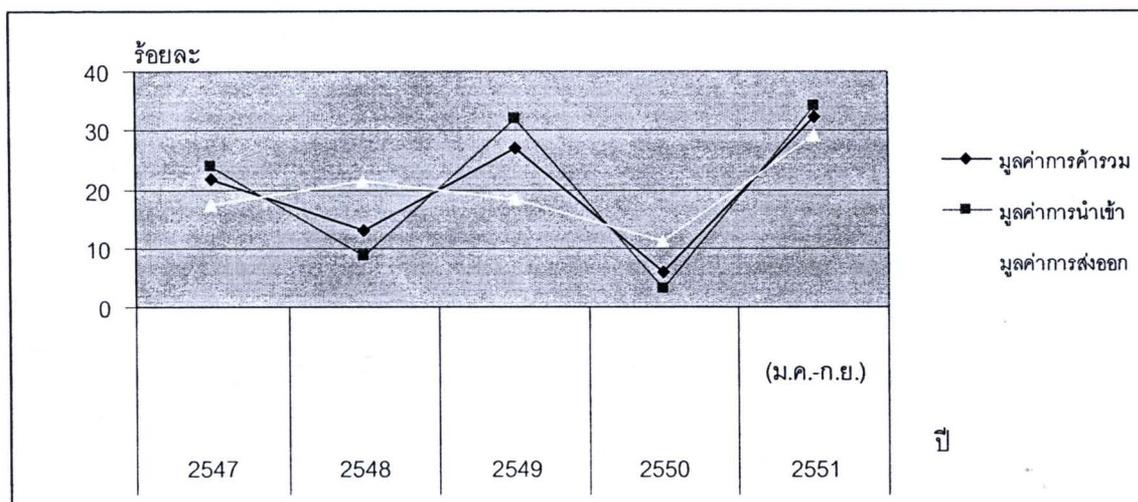
ที่มา: กรมการส่งเสริมการส่งออก, 2551

ตารางที่ 2.9 อัตราการขยายตัวของการค้าไทย-เกาหลี (หน่วย : ร้อยละ)

อัตราการขยายตัว/ ปี	2547	2548	2549	2550	2551 (ม.ค.-ก.ย.)
มูลค่าการค้ารวม	21.56	13.07	26.83	5.83	32.33
มูลค่าการนำเข้า	23.83	8.69	31.84	3.12	34.00
มูลค่าการส่งออก	17.43	21.51	18.20	11.06	29.28

ที่มา: กรมการส่งเสริมการส่งออก, 2551

รูปที่ 2.2 อัตราการขยายตัวการค้าไทย-เกาหลี

ที่มา: กรมการส่งเสริมการส่งออก, 2551

มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังเกาหลีมีมูลค่า 1,585.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 17.43 ในปี พ.ศ. 2547 และในปี พ.ศ. 2548มีมูลค่าการส่งออก 2,258.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 21.51 ปี พ.ศ. 2549 มีมูลค่าการส่งออก 2,669.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 18.20 ปี พ.ศ. 2550 มีมูลค่าการส่งออก 2,964.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 11.06 และสำหรับในปี พ.ศ. 2551 (ม.ค.-ก.ย.) มีมูลค่าการส่งออก 2,762.74 ขยายตัวร้อยละ 29.28

มูลค่าการนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศเกาหลีในปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่าการนำเข้า 3,577.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 23.83 ปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่าการนำเข้า 3,888.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 8.69 ปี พ.ศ. 2549 มีมูลค่าการนำเข้า 5,126.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 31.84 ปี พ.ศ. 2550 มีมูลค่าการนำเข้า 5,286.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 3.12 และในปี พ.ศ. 2551 (ม.ค.-ก.ย.) มีมูลค่าการนำเข้า 5,228.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 34.00 โดยจากตารางที่ 1.4 และตารางที่ 1.5 จะเห็นว่า ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามาโดยตลอด เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจของเกาหลีได้เน้นอุตสาหกรรมหนักและเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อเน้นการส่งออกเป็นสำคัญ ทำให้สินค้าของเกาหลีได้ เช่น เรือเดินสมุทร เครื่องจักร สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือสื่อสารมีจำหน่ายในตลาดของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งตลาดของไทยด้วย และในทางตรงกันข้าม โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยยังคงเป็นเกษตรกรรม แม้ว่าสินค้าบางชนิดที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม เช่น แผงวงจรไฟฟ้า แต่ก็เป็นสินค้าที่ผลิต โดยกลุ่มอุตสาหกรรมต่างชาติ ซึ่งประเทศไทยได้พยายามเรียกร้องให้เกาหลีได้เพิ่มปริมาณและมูลค่าในการซื้อสินค้าไทยให้มากขึ้น แต่เกาหลีได้ได้ยกตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวเกาหลีใต้ที่เดินทางมาไทยปีละประมาณ 600,000 คน เป็นประเด็นต่อรองว่า เกาหลีใต้ได้ใช้จ่ายเงินไปกับการท่องเที่ยวจำนวนมหาศาลให้กับไทยเป็นการทดแทนแล้ว ในขณะที่นักท่องเที่ยวไทยเดินทางท่องเที่ยวไทยเดินทางไปเกาหลีใต้เพียงปีละประมาณ 50,000 คน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2551)

2.4.2 การส่งออก

ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2546-2550) ไทยส่งออกสินค้าไปเกาหลีใต้มีมูลค่า 11,334.87 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเฉลี่ยปีละ 2,266.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี 2550 ไทยส่งออกไปยังเกาหลีใต้มูลค่า 2,964.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การเติบโตคิดเป็นร้อยละ 11.06 เมื่อเทียบกับปี 2549 และในช่วงเดือนมกราคมถึงกันยายน ปี 2551 ไทยส่งออกไปเกาหลีใต้ถึง 2,762.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.28 เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปี 2550

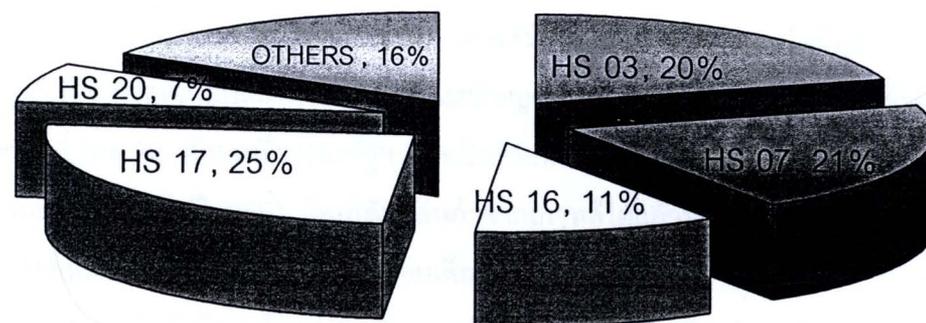
สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ ยางพารา น้ำมันดิบ แผงวงจรไฟฟ้า อุปกรณ์ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ น้ำมันสำเร็จรูป เป็นต้น

ตารางที่ 2.10 มูลค่าส่งออกสินค้าจากไทยไปเกาหลีใต้จำแนกตามรายการสำคัญ 10 อันดับ ปี 2550-สิงหาคม 2551

สินค้า	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)			อัตราเติบโต (ร้อยละ)	สัดส่วนในตลาด (ร้อยละ)
	2550	2550 (ม.ค.-ส.ค.)	2551 (ม.ค.-ส.ค.)	2551 (ม.ค.-ส.ค.)	2551 (ม.ค.-ส.ค.)
ยางพารา	314.16	214.15	311.71	45.56	13.07
น้ำมันดิบ	69.06	22.25	254.03	1041.69	10.65
แผงวงจรไฟฟ้า	478.84	299.87	181.08	-39.61	7.60
เครื่องคอมพิวเตอร์ (อุปกรณ์และส่วนประกอบ)	242.09	165.41	140.97	-14.78	5.91
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	56.32	29.86	109.60	267.05	4.60
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	87.49	54.85	89.80	63.70	3.77
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	98.41	64.02	69.22	8.13	2.90
น้ำมันสำเร็จรูป	191.50	148.26	67.68	-54.35	2.84
เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	57.27	30.24	64.67	113.83	2.71
เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	65.29	36.02	55.32	53.59	2.32
รวมสินค้า 10 รายการ	1,660.43	1,064.93	1,344.07	26.21	56.37
อื่นๆ	1,304.32	823.82	1,040.09	26.25	43.63
มูลค่ารวม	2,964.76	1,888.75	2,384.16	26.23	100.00

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก กระทรวงพาณิชย์, กันยายน 2551

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงในการส่งออกอาหารสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศเกาหลีใต้ด้วย ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมแปรรูปและส่งออกอาหารของไทย โดยเฉพาะศักยภาพสินค้าอาหารทะเลแช่เยือกแข็งไทย ซึ่งมีจุดเด่นอยู่หลายด้านด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม สามารถผลิตวัตถุดิบหลักๆ ได้เองภายในประเทศ หรือ แม้ต้องนำเข้าก็สามารถอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในอุตสาหกรรมนี้ สามารถนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในประเทศส่วนใหญ่ และประกอบกับวัตถุดิบที่นำเข้า ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคได้ นอกจากนี้กระบวนการผลิตของไทยก็ได้มาตรฐานสากล มีการนำระบบมาตรฐานการผลิตมาใช้ควบคุมตั้งแต่ฟาร์มจนถึงโรงงาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ แรงงานมีทักษะในการผลิตและแปรรูป และ นโยบายภาครัฐก็ให้การสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหาร (นายพจน์ อร่าม วัฒนานนท์ นายยกสมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย 2008. ศักยภาพการส่งออกอาหารไทยไปเกาหลีใต้ (อาหารทะเลแช่เยือก)

- HS 03: FISH AND CRUSTACEANS , MOLLUSCS AND OTHER AQUATIC INVERTEBRATES
- HS 07: EDIBLE VEGETABLES AND CERTAIN ROOTS AND TUBERS
- HS 16: PREPARATIONS OF MEAT , OF FISH OR OF CRUSTACEANS , MOLLUSCS OR OTHER AQUATIC INVERTEBRATES
- HS 17: SUGAR AND CONFECTIONERY
- HS 20: PREPARATIONS OF VEGETABLES , FRUIT , NUTS OR OTHER PARTS OF PLANTS
- OTHERS

ที่มา : กรมศุลกากร

ทั้งนี้ในช่วง 9 เดือนแรกของปีก่อนซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจของโลกรวมถึงเกาหลีเริ่มมีสัญญาณที่ชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ ว่า เศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจเกาหลีจะประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่า การส่งออกยังคงมีการขยายตัวสูงอยู่โดย พบว่า กลุ่มสินค้าอาหาร 5 อันดับแรกที่ไทยส่งออกไปเกาหลีได้ ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึง 93% ของมูลค่าส่งได้แก่ 1) น้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล 2) พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้ 3) ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลัสก์ และสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ 4) ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลา หรือสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลัสก์ หรือ จากสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ และ ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ หรือจากส่วนอื่นของพืช และเมื่อดูภาพส่งออกโดยรวมของทั้งปีมูลค่าการส่งออกก็ยังคงเติบโตขึ้น แม้ในตอนแรกอาจมีความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจ โดยในปีก่อนสามารถส่งออกอาหารไปเกาหลีได้ถึง หนึ่งหมื่นสี่พันล้านบาท สูงกว่าทุกปีในระยะ 4 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้การส่งออกเติบโตขึ้น 62.95% ในเชิงมูลค่า และ 187.25% ในเชิงปริมาณ การโตในปีที่ผ่านมาจึงเป็นการโตแบบก้าวกระโดด หลังจากตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ซึ่งมีมูลค่าส่งออกประมาณ หนึ่งหมื่นหนึ่งพันล้านบาท ได้มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องทุกปีจนเหลือ เพียง แปดพันล้านบาทในปี 2550 จากการเติบโตอย่างมากของตัวเลขส่งออกในปีที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า ตลาดเกาหลีมีศักยภาพในการรองรับสินค้าไทยสูงมาก ผู้ประกอบการไทยและรัฐบาลจึงควรร่วมกันศึกษาและให้ความสำคัญในการทำตลาดกับประเทศนี้มากขึ้น

2.4.3 การนำเข้า

ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2546-2550) ไทยได้นำสินค้าเข้าจากเกาหลีใต้มีมูลค่า 20,767.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเฉลี่ยปีละ 4,153.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี 2550 ไทยนำเข้าสินค้าจากเกาหลีใต้มูลค่า 5,286.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 3.12 เมื่อเทียบกับปี 2549 และในช่วงเดือนมกราคมถึงกันยายน ปี 2551 ไทยได้นำสินค้าจากเกาหลีใต้แล้วมูลค่า 5,228.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.00 เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปี 2550

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์โลหะ เป็นต้น

ตารางที่ 2.11 มูลค่านำเข้าสินค้าจากไทยไปเกาหลีใต้จำแนกตามรายการสำคัญ 10 อันดับ ปี 2550-สิงหาคม 2551

สินค้า	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)			อัตราเติบโต	สัดส่วนในตลาด
	2550	2550 (ม.ค.-ส.ค.)	2551 (ม.ค.-ส.ค.)	2551 (ม.ค.-ส.ค.)	2551 (ม.ค.-ส.ค.)
เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	849.48	615.69	812.70	32.00	17.53
เคมีภัณฑ์	526.04	345.01	479.25	38.91	10.34
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	488.11	317.35	427.29	34.64	9.21
เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	275.42	166.24	355.72	113.98	7.67
แผงวงจรไฟฟ้า	642.94	453.91	343.56	-24.31	7.40
เครื่องจักรไฟฟ้า ๙	467.20	309.90	299.71	-3.29	6.46
ผลิตภัณฑ์โลหะ	176.34	116.77	260.02	122.67	5.61
สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์	302.31	202.74	236.37	16.59	5.10
เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ	119.35	97.66	167.36	71.38	3.61
ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืช และสัตว์	113.16	80.81	133.81	65.58	2.89
รวมสินค้า 10 รายการ	3,960.34	2,706.09	3,515.79	29.92	75.82
อื่นๆ	1,325.88	806.43	1,120.95	39.00	24.18
มูลค่ารวม	5,286.22	3,512.51	4,636.74	32.01	100.00

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, กันยายน 2551

2.5 สายสัมพันธ์ไทย-เกาหลีใต้

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้ดำเนินอย่างราบรื่นมาโดยตลอด ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงมีการส่งเสริมความร่วมมือและแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ โดยในระดับทวิภาคนั้นมีความร่วมมือด้านความมั่นคงและการทหารก่อนการสถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ คือ ได้เริ่มความสัมพันธ์ทางการทูตระดับอัครราชทูตเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2501 และได้ยกระดับเป็นเอกอัครราชทูตเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2503

สำหรับในระดับพหุภาคนั้น แม้ไทยและเกาหลีใต้จะเป็นสมาชิกในองค์การหรือในเวทีการเจรจา ระหว่างประเทศต่างๆ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation - APEC) การประชุมเอเชีย - ยุโรป (Asia-Europe Meeting - ASEM) องค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum - ARF) ฯลฯ เช่นเดียวกัน แต่ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดเกิดขึ้นในกรอบอาเซียนซึ่งเกาหลีใต้ได้เป็นคู่เจรจามาตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม 2538 โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดตั้ง ASEAN+3 (ASEAN Plus Three - APT) ในปี 2540 เพื่อเป็นเวทีหารือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

2.5.1 ความสัมพันธ์ด้านการทหารและความมั่นคง

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและเกาหลีใต้เริ่มขึ้นจากความร่วมมือด้านการทหารและความมั่นคง โดยในช่วงสงครามเกาหลีระหว่างปี 2493-2496 ประเทศไทยได้ส่งทหารเข้าร่วมกองกำลังสหประชาชาติซึ่งได้รับความสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา และพันธมิตรฝ่ายตะวันตก เพื่อป้องกันเกาหลีใต้จากการรุกรานของเกาหลีเหนือซึ่งได้รับการสนับสนุนจากจีนและสหภาพโซเวียต เมื่อสงครามสิ้นสุดลงในปี 2534 ความสัมพันธ์ด้านการทหารและความมั่นคงระหว่างประเทศไทยและเกาหลีใต้ยังคงดำรงอยู่ หากแต่เกาหลีใต้เป็นฝ่ายกระตือรือร้นในการริเริ่มกิจกรรมความร่วมมือมากกว่าฝ่ายไทย เนื่องจากเกาหลีใต้ยังคงรู้สึกไม่มั่นคงต่อสถานการณ์ต่างๆ ในคาบสมุทรเกาหลี รวมทั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเกาหลีใต้ได้พยายามแสวงหาความสนับสนุนจากไทยทั้งที่เป็นรูปธรรมและสัญลักษณ์ในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี

หลังจากสหรัฐฯ ได้มอบอำนาจบัญชาการกองทัพของ Demilitarised Zone (DMZ) คืนให้กับเกาหลีใต้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2548 เกาหลีใต้จะปรับยุบหน่วยงานทหารให้มีขนาดเล็กลง อีกทั้งจะนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้พัฒนากองทัพในทุกด้าน รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถและประจำการยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย

2.5.2 การแลกเปลี่ยนการเยือน

การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างไทยและเกาหลีใต้มีตั้งแต่ระดับราชวงศ์ ระดับนายกรัฐมนตรี ระดับประธานาธิบดี ระดับประธาณสภาและรัฐมนตรี และระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ระดับสูง

2.5.3 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับเกาหลีใต้ดำเนินไปค่อนข้างราบรื่นโดยมีกรอบในการดำเนินความสัมพันธ์ได้แก่ 1) ความตกลงทางการค้าซึ่งลงนามเมื่อปี 2504 2) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ลงนามเมื่อปี 2532 แม้จะมีความตกลงต่างๆ เป็นกรอบในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยและเกาหลีใต้ แต่ก็มีปัญหาด้านเศรษฐกิจต่อกันอยู่บ้าง ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการกีดกันสินค้าไทยโดยเฉพาะสินค้าเกษตรของเกาหลีใต้

2.5.3.1 การค้า

ก่อนปี 2532 การค้าระหว่างไทยและเกาหลีใต้มีมูลค่าไม่มากนัก แต่ได้ขยายตัวขึ้นอย่างมาก จากสถิติด้านมูลค่าการส่งออก นำเข้า และดุลการค้า ของกระทรวงพาณิชย์ในช่วงเดือนมกราคมถึงกรกฎาคม 2551 เกาหลีใต้ถือเป็นคู่ค้าอันดับที่ 10 ของไทย โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลมาโดยตลอด

การขาดดุลที่ไทยมีกับเกาหลีใต้เพิ่มมากขึ้นนับตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา ประเทศไทยและเกาหลีใต้ได้จัดประชุมระดับรัฐมนตรีเพื่อความร่วมมือทางการค้า(JTC: Joint Trade Commission) ครั้งแรกเมื่อ กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ที่กรุงโซล JTC มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายมีโอกาสเจรจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าและกำหนดเป้าหมายที่จะซื้อสินค้าระหว่างกันเป็นปีๆ ในระดับรัฐบาล เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2518 ทั้งสองประเทศได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Commission หรือ JTC) เพื่อเป็นกลไกทางการค้าที่เปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันในการแสวงหากลุ่มทางขยายการค้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางการค้าที่มีอยู่ระหว่างกัน โดยได้มีการประชุมมาแล้ว 12 ครั้ง ทั้งนี้ การประชุม JTC ครั้งที่ 12 (ล่าสุด) จัดขึ้นระหว่างวันที่ 31 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2545 ณ กรุงโซล ส่วนในภาคเอกชน ทั้งสองประเทศได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-เกาหลี (Korea-Thai Economic Cooperation Committee) ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมเกาหลีใต้ เมื่อ 20 พฤษภาคม 2518 โดยได้มีการประชุมมาแล้ว 9 ครั้ง (สำนักความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ www.boi.go.th, 2551)

2.5.3.2 การลงทุน

ในอดีต มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากเกาหลีใต้ในไทยยังมีปริมาณไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนของเกาหลีใต้ในประเทศอาเซียนอย่างเวียดนาม อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2549-2550 การลงทุนโดยตรงของเกาหลีใต้ในไทยมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า การลงทุนโดยตรงสุทธิจากเกาหลีใต้ในประเทศไทยในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม 2551 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,826.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.1 ของมูลค่าการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศทั้งหมด (88,226.6 ล้านบาท) (สำนักความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ www.boi.go.th, 2551)

ขณะที่โครงการลงทุนของเกาหลีใต้ที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนในช่วงครึ่งแรกของปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 28 โครงการ มูลค่าการลงทุนรวม 1,982.8 ล้านบาท โครงการที่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่อยู่ในสาขาเคมีภัณฑ์ กระดาษ และพลาสติก โดยมูลค่าการลงทุนในสาขาดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2550 อย่างมาก โดยเฉพาะการขยายกิจการของบริษัท Hanwha Chemical (Thailand) Co., Ltd ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนเป็นอันดับที่สองรองจากกิจการด้านการบริการเพื่อขยายกิจการด้านการขนส่งทางอากาศของบริษัท Skystar Airways ที่มีมูลค่าการลงทุนเป็นอันดับแรก

2.5.3.3 แรงงานไทย

เกาหลีใต้มีคณะกรรมการที่เรียกว่า คณะกรรมการนโยบายแรงงานต่างชาติด (Foreign Workforce Policy Committee – FWC) ทำหน้าที่กำหนดจำนวนแรงงานต่างชาติด ประเภทงานที่ให้ทำ และประเทศผู้จัดส่ง โดยมีหลักการขั้นพื้นฐาน คือ เพื่อป้องกันโอกาสการมีงานทำของแรงงานท้องถิ่น การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานประเภทอาชีพ 3 D คือ งานสกปรก (Dirty) งานยากลำบาก (Difficult) งานเสี่ยงอันตราย (Dangerous) ของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก และเพื่อให้แรงงานต่างชาติดได้รับการคุ้มครองขั้นพื้นฐานตามกฎหมาย

ปัจจุบันมีแรงงานไทยในเกาหลีประมาณ 44,697 คน เป็นแรงงานถูกกฎหมาย 31,620 คน (Employment Permit System - EPS) แรงงานผิดกฎหมายประมาณ 13,077 คน สำหรับสถิติการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานที่สาธารณรัฐเกาหลีในปี 2550 (ม.ค.-มิ.ย.) มีจำนวน 5,529 คน แจ้งเดินทางด้วยตนเองและแจ้งเดินทางกลับ (Re-entry) จำนวน 3,087 คน จัดส่งโดย กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน จำนวน 1,770 คน และจัดส่งโดยบริษัทจัดหางาน 559 คน (กระทรวงแรงงาน www.mol.go.th, 2551)

2.5.3.4 การท่องเที่ยว

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ชาวเกาหลีได้นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 3 (ปี 2550) รองจากมาเลเซียและญี่ปุ่น โดยนักท่องเที่ยวเกาหลีได้เดินทางมาไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แหล่งท่องเที่ยวของไทยที่นักท่องเที่ยวเกาหลีได้นิยมได้แก่ กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต โดยในปี 2550 จำนวนนักท่องเที่ยวเกาหลีที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวในไทยทั้งสิ้น 1.05 ล้านคน ซึ่งเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางไปเกาหลีได้จำนวน 105,742 คน (ปี 2550) คิดเป็นอันดับที่ 8

ตารางที่ 2.12 แสดงผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ในตลาดที่สำคัญของ

ประเทศไทย (หน่วย : ล้านคน)

ภูมิภาค/ปี พ.ศ.	2550	2551	2552	2553	2554
มาเลเซีย	1.36	1.38	1.41	1.44	1.47
ญี่ปุ่น	1.33	1.38	1.43	1.47	1.52
เกาหลีใต้	1.05	1.12	1.19	1.27	1.37
จีน	1.01	1.06	1.11	1.15	1.2
สิงคโปร์	0.9	0.95	1.01	1.07	1.13
อเมริกา	0.85	0.91	0.97	1.04	1.11
สหราชอาณาจักร	0.82	0.9	0.98	1.07	1.17
ไต้หวัน	0.67	0.75	0.84	0.94	1.05
สหรัฐอเมริกา	0.66	0.7	0.74	0.78	0.83
เอเชียใต้	0.6	0.64	0.68	0.73	0.78
ออสเตรเลีย	0.57	0.64	0.72	0.81	0.91
เยอรมนี	0.51	0.53	0.56	0.58	0.61
ฮ่องกง	0.48	0.49	0.5	0.52	0.53
อินเดีย	0.46	0.52	0.59	0.66	0.74
ตะวันออกกลาง	0.4	0.44	0.49	0.54	0.59
สวีเดน	0.32	0.36	0.41	0.47	0.53
ฝรั่งเศส	0.31	0.34	0.36	0.39	0.42
ไต้หวัน	0.24	0.19	0.15	0.12	0.1
แคนาดา	0.16	0.18	0.2	0.23	0.25
แอฟริกา	0.08	0.08	0.09	0.09	0.09
เอเชียตะวันออก	7.86	8.24	8.64	9.06	9.5
อาเซียน	3.55	3.8	4.06	4.34	4.64
ยุโรป	3.29	3.52	3.76	4.02	4.3
รวมทุกประเทศ	13.72	14.49	15.3	16.16	17.07

ที่มา : จากการคำนวณของสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551

2.5.3.5 การจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและเกาหลีใต้

ที่ประชุมรัฐมนตรีการค้าไทย-เกาหลีใต้ ครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2542 มีมติให้ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยและเกาหลีใต้ซึ่งเกาหลีใต้ได้มอบหมายให้ The Korean Institute for International Economic Policy (KIEP) เป็นผู้ศึกษาวิจัย และไทยมอบหมายให้กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ (ปัจจุบันคือกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) กระทรวงพาณิชย์ทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยทั้งสองฝ่ายได้จัดตั้งคณะทำงานของแต่ละฝ่ายร่วมกันศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน โดยใช้เวลาดูแลศึกษาวิจัยประมาณ 1 ปี (2543) ผลการศึกษาวิจัยในภาพรวมได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อมีนาคม 2544 ต่อมาฝ่ายเกาหลีใต้มีความกังวลเกี่ยวกับประเด็นเรื่องสินค้าเกษตร โดยเกาหลีใต้จะรอผลการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับซีลีให้แล้วเสร็จก่อนจึงจะเริ่มพิจารณาจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศอื่น รวมทั้งประเทศไทยต่อไป

2.5.4 ความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ

2.5.4.1 ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบและอนุมัติการลงนามใน MOU ว่าด้วยความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประเทศไทย และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกาหลีใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในด้าน Solar Cells, Advanced Materials, Biotechnology, Nanotechnology, Electronic Computer, Nuclear Energy, Space Technology และ Meteorology

วันที่ 19 มีนาคม 2548 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ (นายกร ทัพพะรังสี) ได้หารือกับนาย Kim You-seung ประธาน Korea Institute of Science and Technology (KIST) ในเรื่องการใช้ก๊าซธรรมชาติแทนน้ำมันสำหรับรถยนต์และรถประจำทาง และการใช้ Nanotechnology ในการใช้สมุนไพรมะเร็ง

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2548 ณ กรุงโซล สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์วิทยาลัยลักษณะได้มีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับ KIST โดย ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้ทรงลงพระนามข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าว โดยกรอบข้อตกลงครอบคลุมการแลกเปลี่ยนบุคลากร การสนับสนุนการทำวิจัยร่วมกัน และการร่วมมือทางด้านวิชาการ ซึ่งรวมถึงการให้ปริญญาร่วมกัน

เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2547 ณ กรุงเทพฯ ได้มีการลงนามใน MOU ระหว่างสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติแห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานพลังงานปรมาณูกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกาหลีใต้ เพื่อความร่วมมือด้านพลังงานปรมาณู

2.5.4.2 ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม

ประเทศไทยและเกาหลีใต้ได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันอย่างใกล้ชิด ความร่วมมือทางวัฒนธรรมส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการแสดงทางวัฒนธรรม การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนบุคลากรทางวัฒนธรรม และการเยือนของผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดกรอบการให้ความร่วมมือทางวัฒนธรรมด้านต่างๆ ระหว่างประเทศไทย-สาธารณรัฐเกาหลี ประกอบด้วย

1. การแลกเปลี่ยนการเยือน เพื่อศึกษาดูงานของผู้บริหารงานวัฒนธรรมทั้งระดับสูงและระดับกลาง
2. การสร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับประชาชนกับประชาชน
3. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมด้านทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม
4. ความร่วมมือด้านวัฒนธรรม อาทิ วรรณคดี ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ โบราณคดี จิตรกรรม ทัศนกรรม และความร่วมมือด้านพิพิธภัณฑ์โบราณสถาน
5. ความร่วมมือเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยด้านความร่วมมือในการจัดโครงการนิทรรศการด้านศิลป์ ภาพยนตร์ แฟชั่น หรือดนตรี ความร่วมมือในการจัดอบรม สัมมนาปฏิบัติการเชิงวิชาการด้านการบริหารจัดการ ทางด้านวัฒนธรรม การจัดการพิพิธภัณฑ์ ศิลปะสมัยใหม่ งานออกแบบเชิงพาณิชย์ สำหรับเครื่องแต่งกาย อบรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรีร่วมสมัย และ
6. กิจกรรมอื่นๆ อันมีลักษณะทางวัฒนธรรม